

Motion till riksdagen

1985/86:291

Gunnar Biörck i Värmdö (m)

Ny förvaltningslag (prop. 1985/86:80)

Allt flera egendomliga och förnuftsvidriga beslut och domslut av myndigheter och domstolar leder till att man både inom och utom landet börjar ifrågasätta vårt lands karaktär av rättsstat. Lagstiftningens omfattning gör det svårt för den enskilde riksdagsmannen att kunna förutse alla konsekvenser vid den framtida tillämpningen av olika lagrum. Krav har från allmänhetens sida framställts på något slag av "nödbroms" när det är uppenbart att bokstavstrogen lagtillämpning i det enskilda fallet leder till absurda följder.

Sådana tankar finns också i de Olaus Petri tillskrivna Domarreglerna, vilka intagits såväl i den upplaga av 1734 års lag, som publicerades 1780 och numera utgivits i faksimilupplaga, som i senare års upplagor av den svenska lagboken. Bland dessa domarregler, till nutida svenska överförda, finner man exempelvis:

Domaren är till för medborgarnas skull och icke medborgarna för domarens skull.

Lagen är icke tillkommen för att utkräva stora böter, utan för rättvisans skull, medborgarna till nytta och gagn men inte för olaglig beskattning, skada och fördärv.

Alla lagar skall vara sådana att de tjänar till medborgarnas bästa, och om lagen i stället vållar dem skada, är den inte mera lag utan o-lag, och bör avskaffas.

All lag bör tillämpas med beskedlighet, och eftersom formell rätt kan bli till största orätt måste nåd gå före rätt.

Medborgarnas bästa är den yppersta lagen, och därför bör det som är nyttigt för medborgarna hållas för lag, även om lagens bokstav förefaller att lyda på annat sätt.

Domareämbetet är sådant att man alltid skall vara snarare att hjälpa än att stjälpa.

Den vränger lagen, som inte följer lagstiftarens mening med lagen.

I och för sig borde domarreglerna, överförda till modernt språkbruk, kunna tjäna som "generalklausul" för både brottsbalken och rättegångsbalken, men eftersom det nu föreligger en proposition om ny förvaltningslag kunde det vara skäl att även knyta dessa principer till förvaltningslagen som ett rättesnöre för handlandet, i avbidan på att en mera fullständig version vid första tillfälle tillförs lagstiftningen i dess helhet.

Hemställan

Mot. 1985/86:291

Mot bakgrund av det här anförda hemställs

att riksdagen tillför den föreslagna nya förvaltningslagen (proposition 1985/86:80) de ovan kursiverade utdragen ur Domarreglerna – med den *formella* överarbetning som kan befinnas erforderlig – genom en 3 a §.

Stockholm den 17 februari 1986

Gunnar Biörck (m)

i Värmdö